vilja-aedades, millede hulk otse silmapaistev, kasvatatakse sigureid, sibulaid, kurke ja kapsaid; esimesed kaks on üle terve Eestimaa tuntud.

Suuremaid tööstuslisi ettevõtteid on alevis ainult kaks: P. Villermani laualõikamis-vabrik ja auruveski, mis töötab läbi aasta 8 – 10 töölisega, ja ajuti tegevuses olev A. Lubja laualõikamis-töökoda (190. joon.).

Käsitööst elatavad endid peaasjalikult eestlased — Tartu tänaval. Samuti on kauplemine eestlaste käes. Kaubatarvitajate-ühisus oli varemalt, kuid jäi kängu ja oli sunnitud oma tegevuse lõpetama. Ühistegelisist ettevõtteist teotseb veel vastastikune krediit-ühisus. Kolm korda nädalas on turupäevad, kus müüakse peaasjalikult toiduaineid. Laata peetakse aastas kuus korda. Laatadel kaubeldakse loomade, majariistade ja mitmesuguse muu peenema kaubaga. Kauba sisse- ja väljavedu soodustab suvine laevatee, mille kaudu saadetakse sigureid, tinte, aiavilja ja marju Tartu, kust need üle kodumaa laiali lähevad.

Vaimline elu. Eesti ja vene elanikkude vahel suurt läbikäimist ei ole. Nende olek üksteise vastu on siiski sõbralik. Asutati isegi Eesti-Vene ühine laulu- ja mänguselts „Sõprus", kuid nüüd on sealt venelased enamasti eemale jäänud. Usulisis ja muis asjus peab iga rahvas omast kinni. Jaanituld põletavad eestlased jaani-laupäeval, kuna venelased seda jaanipäeva õhtul teevad. Eestlased on enamuses luteri usku, kuna venelased on peaasjalikult ainu- ja vanausulised.

Koole on alevis kolm: vene 6-aastane kõrgem algkool, Eesti Haridusseltsi kõrg. algkool täiendusklassidega, mille õppekava vastab keskkooli alamate klasside õppekavale ja eesti 4-kl. algkool. Vene algkool asub ruumikas kahekordses kivimajas Petrogradi tänaval, mis endise ministeeriumikooli jaoks ehitatud. Kõikide koolide õpetajate palgad maksab maakonna-valitsus, kuna majanduslised kulud on alevivalitsuse kanda. Eesti Haridusseltsi kõrgema algkooli majanduslised kulud kannab selts. Selts on lühikese ajaga suutnud varustada kooli ajakohase mööbli ja tarviliste õppevahenditega.

Seltsielu on võrdlemisi hästi arenenud. Praegu töötavad alevis 5 haridusliste sihtidega seltsi ja peale selle veel tuletõrje-selts, kes paiguti samu ülesandeid taotleb. Oma maja on ainult tuletõrje-seltsil, kuid seal puudub saal koosolekute ja pidude toimepanemiseks. Eesti Haridusseltsile (varem, 1900—1918. a., töötanud karskusseltsi nime all) on kümneks aastaks (kuni 1930. aastani) tarvitada antud endine karskusekuratooriumi teemaja (praegu Karskusliidu päralt) ühes inventariga. Pidud ja koosolekud peetakse kõik Haridusseltsi ruumides. Seltside peategevuseks on olnud pidude korraldamine; ainult Eesti Haridusselts sai suurema ülesandega valmis, asutades 1918. a. era-keskkooli, mis 1920. a. kõrgemaks täiendusklassidega algkooliks muudeti. Haridusseltsil on umbes 800-köiteline raamatukogu, laulu- ja mänguseltsiga koos näiteseltskond ja pasunakoor. 1924. a. ühines Haridusselts „Sõprusega" üheks seltsiks („Eesti Hariduse- ja „Sõpruse" seltsi ühendus").

Tervishoiulised olud. Alevi eesti rahvusest elanikkude osa ja ka jõukamad venelased (Petrogradi tänaval) elavad võrdlemisi puhtalt, väikesis korralikes üheperekonna-majades; mõned majad on sisemise

Tartumaa, lk. 594